Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed
Madaxtooyada
Xafiiska Madaxweynaha

جمهورية الصومال الفيدرالية
الرئاسة
مكتب الرئيس

The Presidency
Office of the President

SHARCI LR. 45 TAARIIKH: 30/03/2021

ANSIXINTA WAX-KA-BEDDALKA SHARCIGA WAXBARASHADA HEERKA 1AAD, 2AAD IYO TACLIINTA SARE

MADAXWEYNAHA J.F.S,

MARKUU ARKAY: Qodobka 87aad, Faqradda 1aad iyo Faqradda 2aad ee Dastuurka KMG

MARKUU ARKAY: Qodobka 90aad, Xarafka "f" ee Dastuurks KMG

MARKUU ARKAY: Warqadda Guddoomiyaha Golaha Shacabka GSH/358/2/B-10/20 taariikh 08/02/2021 kuna saabsan ansixinta **Ansixinta Wax-Ka-Beddalka Sharciga Waxbarashada Heerka 1aad, 2aad Iyo Tacliinta Sare**

MARKUU TIXGELIYAY: Baahida loo qabo in la ansixiyo lana meel-mariyo Sharcigan

Waxa uu Madaxweynuhu soo saaray Sharcigan:

Qodobka 1aad

Laga billaabo marka uu Madaxweynuhu saxiixo Sharcigan, waxa si rasmi ah loo oggolaaday **Ansixinta Wax-Ka-Beddalka Sharciga Waxbarashada Heerka 1aad, 2aad Iyo Tacliinta Sare**

Qodobka 2aad

Marka uu Madaxweynaha JFS saxiixo Sharcigan, waxa lagu soo daabici doonaa Faafinta Rasmiga ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed.

MUQDISHO: 30/03/2021

Madaxweynaha J. F.S
Maxamed Cabdullaahi Maxamed "Farmaajo"

Jumhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Golaha Shacabka
Xafiiska Guddoomiyaha

الجمهورية الفيدرالية الصومالية
مجلس الشعب
مكتب الرئيس

Somali Federal Republic
The House of the People
Office of the Speaker

Ref: GS/358/2/B-10/20 الرقم:

Mogadishu, February 8,2021 التاريخ

Ku: **Madaxweynaha Jumhuuriyadda Federaalka Soomaaliya**
Muqdisho.

Ujeeddo: **Soo Gudbinta Wax-kabadelka Sharciga Waxbarashada Heerka 1aad,2aad iyo Tacliinta Sare.**

Mudane Madaxweyne,

Sida aad la socoto, Wax-kabadelka Sharciga Waxbarashada Heerka 1aad ,2aad iyo Tacliinta Sare ee halkaan ku lifaaqan waxa soo gudbisay Wasaarada waxbarashada XFS.

Kadib waxaa ka baaraandagey oo habraacii loogu talogaly marsiiyay Guddiga Horumarinta Adeegga Bulshada ee Golaha Shacaka. Ugu dambayna Hindise Sharciyeedka Waxbarashada Heerka 1aad, 2aad iyo Tacliinta Sare ayaa Golaha Shacabku ansixiyey Kalfadhiga 8aad Kulankiisa 11aad ee 31/08/2020, iyadoo ay goobjoog yihiin Boqol Todobaatan (170) Xildhibaan, codayntuna sidaan ayay u dhacaday:

Oggol: 170; **Diiday: 0;** **Ka aamustay: 0;**

M.ne Madaxweyne, maadaama Aqalkii sare uu Doorasho ku maqanyahay,waxaan si waafaqsan qodobka 90aad xarafka (q) ee Dastuurka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaliya kaaga codsanayaa inaad go,aanka Golaha ku ogolaato xeer Madaxweyne, si loogu soo saaro Faafinta Rasmiga ah ee Dawlada.

Naga guddoon salaan diiran iyo qaddarin gaar ah.

M.ne Maxamed Mursal Sheekh Cabdiraxmaan
Guddoomiyaha Golaha Shacabka BJFS

Og: **R/Wasaaraha Xukuumadda Federaalka Soomaaliya**
Muqdisho.

Og: **Guddiga Horumarinta Adeegga Bulshada.**

Og: **Xoghayaha Guud ee Golaha Shacabka**
L/H. Golaha Shacabka

Tell: +252612224442 /+252-615577472
E-mail: speaker@parliament.gov.so **Website:** www.parliament.gov.so

ANSAXINTA WAX-KABADELKA SHARCIGA WAXBARASHADA HEERKA 1AAD,2AAD IYO TACLIINTA SARE.

Guddoomiye Golaha Shacabka Baarlamaanka JFS	
Tirada Xubnaha Codeysay 170: Oggol: 170; Diiday: 0; Aamustay: 0;	
Saxiix: M.ne Mohamed Mursal Sheikh Abdirahmaan	**Taariikh: February 8,2021**

Guddoomiye ku-xigeenka 1aad- Golaha Shacabka Baarlamaanka JFS	
Saxiix: M.ne Abdiweli Sh. Ibrahim Muudey	**Taariikh: February 8,2021**

Guddoomiye ku-xigeenka 2aad- Golaha Shacabka Baarlamaanka JFS	
Saxiixa: Mudane Mahad Cabdala Cawad	**Taariikh: February 8,2021**

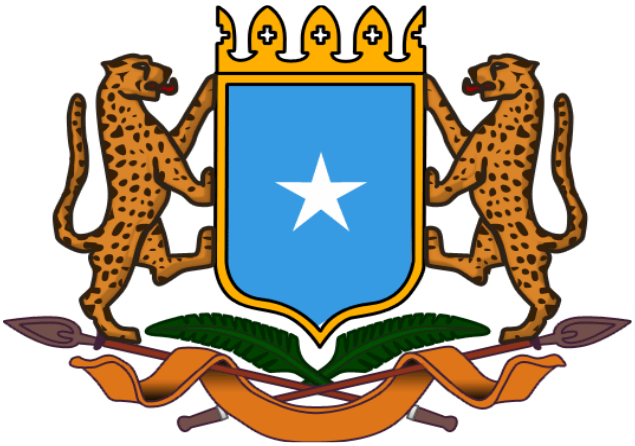

SHARCIGA WAXBARASHADA JAMHUURIYADA FEDERAALKA SOMALIA

SHARCIGA WAXBARASHADA HEERKA 1AAD, HEERKA 2AAD IYO TACLIINTASARE

JUL 30, 2017

www.moesomalia.net

QEYBTA KOOWAAD

SHARCIGA WAXBARASHADA GUUD
(HEERKA 1AAD IYO HEERKA 2AAD)

SHARCIGANIWAXAALAGUDHISAY“SHARCILAMBAR6,TAARIIKH12FEB.1987,SHARCIGA WAXBARASHADAGUUDEEJAMHUURIYADDADIMOQARAADIGASOOMAALIYA”.

HORDHAC

Waxbarashaduwaaxaqasaasiahoouuaadanuhuleeyahay,waxaynadaruuriutahay dhinacyadakaladuwaneekordhiyahorumarkasida,ladagaallankafaqriga,kobcinta dhaqaalaha,dowladwanaaggaiyodimoqraadiyadda.

Dib uhabaynta hannaanka sharciga waxbarashada dalku waxayqayb ka tahayhawlaha muhiimkaaheelagadoonayoinaydawladdukuhagtodalkatubtadibudhiskaiyohorumarka, sareuqaadiddatayadawaxbarashadaheerarkeedakaladuwaniyoguudahaanla-dagaallanka jahliga.HaddabawaxaalagamamaarmaanahinWaxbarashaduayyeelatosiyaasadcadiyo sharcilagunidaamiyohabsamiusocodkawaxbarashadadalkaiyomaamulkeeda.

Hiigsiga fog ee laga leeyahay waxbarashada dalka waa sidii lagu gaari lahaa "Nidaam waxbarashooohorseedawadajirummadeed,wadaniyad,cadaalad,nabadiyohorumarwaara".

Silooxaqiijiyohiigsigafogeewaxbarashadawaxaamuhiimahinayjirtaahimilosaxah,taasina waainlahelaa"Wasaaradawoodlehooshaqeyneyso,lehnamaamulwanaagsaniyoshuruuc hagaysa,Manhajmideysaniyoadeegwaxbarashooohufanoolahelikaroloonasimanyahay".

Waxbarashaduwaxayubaahantahayqorsheiyoistaraatiijiyadtoosanookusaabsansidiiloo horumarinlahaa.Sidaasdaraadeed,WasaaraddaWaxbarashada,HiddahaiyoTacliintaSareee Jamhuuriyadda Feederaalka Soomaaliya markay aragtay qodobbada 30aad iyo 31aad ee DastuurkaJamhuuriyaddaFederaalkaSoomaaliyeedwaxaysoosaaraysaaSharciganoonoqon doono midkiixeerinlahaahabkawaxbarashada dalka Soomaaliya, kaasoo dammaanad qaadayaaxaqauuleeyahayqofkastaooSoomaaliahsiuuuhelowaxbarashotayolehoo heerarkaladuwanleh,waxaakaloouufaahfaahinayaabartilmaameedkawaxbarashadaheer qaran, mid gobol iyo tan dagmooyinkaba iyo waliba habka loo gudbinayo adeegga waxbarashadaiyonatiijadalagafilaayoinaykasoobaxdo.

Waxaanrajaynayaainuusharcigangacankageysandoonosidiidibloogusoocelinlahaa hantidiiWasaaraddaWaxbarashada,HiddahaiyoTacliintaSareoowaqtiganxaadirkaahloo isticmaalodanogaarah,waxaakaloouusharciganiwaxkataridoonaatayadawaxbarashada dugsiyada iyoJaamacadaha.

Wabillaahi Towfiiq

CUTUBKA 1AAD: QODOBADAGUUD

Qodobka1aad:FasiraaddaEreyada

Markasharciganlagahadlayo,erayadahooskuqoranmidwalibawaxaauuleeyahaymicnaha ku hor qoran:

1. "**Jinsiga**"Waxaaloolajeedaragiyohaweenlabadaba
2. ***"Dugsi"***Waagoobloodiyaariyayinwaxlagubartokunahabboooninlagufuliyo,dugsi wuxuunoqonkaraamiddowladeedamamidgaarlooleeyahay,waxaakaluunoqon karaahalfasalamafasallobadanooaykujiraanxarumahaguur-guura/Wareega, dugsiyadaquraankaiyoxarumahawaxbarshadaaqoondersiga.
3. **"Heerwaxbarasho"**Waxaaloolajeedaamuddowaxbarashooosannadoxaddidanleh.
4. ***"Dalka"***WaadhulkaayleedahayJumhuuriyaddaFederaalkaeeSoomaaliya
5. ***"Dugsiyadasareeefarsamaa"***Waaxarumowaxbarashofarsamoooheerdugsisareah muddada wax lagu bartaana ay noqon karto saddex ilaa afar sano.
6. ***"Dugsiyadasareeexirfadaha(skills)"***Waaxarumowaxbarashoxirfadeedooheerdugsi sare ah, muddada wax lagu bartaa ay noqon karto laba ilaa saddex sano.
7. ***SharcigaWaxbarashada***:Waanidaamsookoobaya,islamarkaanaqeexayahawlaha Waxbarashadalaxiriira,kanailaalinaayainayiskahoryimaadaanamaaykabaxaan jidkaloojeexayookudhisanshuruucdaiyoxeerarkadalka.
8. ***"Maamule"***Waaqoflooxilsaarayinuudugsimaamuloamakusimomaamulaha
9. ***"Macallin"***Waabareamabarbaariyesi***nidaamka***waxugadhigadugsiyadadalkaee waxbarashada heerarkeeda kaladuwan.
10. ***"ManhajkaQaranka"***Waanidaamiyosiyaasadloodajiyay Waxbarashadadalka
11. ***"Mu'asasadWaxbarasho"***Waahay'adWaxbarashoooaanayDowladdulahayn
12. ***"Waalid"***WaaHooyadaiyoAabbahaardaygadhalayamamidkood,amaqofkastaoo soo koriyey ama sifo kale oo sharci ah uga mas'uul ah ardayga.
13. ***"Wasaaradda"***WaaWasaaraddaWaxbarashada,HiddahaiyoTacliintaSare
14. ***"Wasiirka"***WaawasiirkaWasaaraddaWaxbarashada,HiddahaiyoTacliintaSare
15. "**WaxbarashadaHoose-Dhexe**"Waawaxbarashadaheerkakoowaadookabillaabata fasalkakoowaadilaafasalkasiddeedaadloogunatalagaykobcintaaqoontaardayda da'dooduudhexeyso6jirillaa15jir
16. "***WaxbarashadaGuud***"WaawaxbarashadaHoose-Dhexeiyodudsigasareookakooban waxbarashada***heerarkeeda***koowaad iyo heerka labaad ee ***fasallada*****1-12aad**
17. ***"Waxbarashadatooskaah"***Waawaxbarashoxiriirsanookudhisannidaamka heerarka Waxbarashada sida heerka koowaad, labaad iyo saddexaad
18. ***"Waxbarashadadadban"***WaawaxbarashonidaamsanookaduwanWaxbarashada tooska ah

19. ***"Waxbarashadabaahidagaarkaah"***WaaWaxbarasholoogutalagalayardaydaayku adagtahaywaxbarashadaamakaheersarreeyafacooda,waxaanakamidahdadka naafadaahjirahaanamamaskaxahaanamalabadaba/amaayhibadiisuaadusarayso
20. ***"WaxbarashadaGaarkalooleeyahay"***WaaWaxbarashonidaamsan,manhajahaaniyo maamul ahaanba ***ayna mas'uul ka yihiin***mu'asasado amadallado Waxbarasho ooaanay DowladdulahaynoosisharciahugadiiwaangashanWasaaradda
21. **"Dalladwaxbarasho"**Waamu'asasadowaxbarashoooisutegayooaanaydowladdu Lahayn.
22. ***"Imtixaankashahaadigaah"***Waaimtixaankaugudambayaeelooguqudboheerka labaad ama heerkasaddexaad.
23. ***"JFS" waa Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed.***
24. ***Qof" waa qofka caadiga ah amase qof shaqsiyad sharciyeed leh sid shirkad, hay'ad, iwm.***

QODOBKA2AAD:MABAADI'DAGUUDEEWAXBARASHADAAQARANKA

Siloohabeeyonidaamka,iyoqaab-dhismeedkawaxbarashada,waainladhowromabaadi'da soo socota:

- Dhaqan-gelintasiyaasadwaxbarasho,manhajiyoqaabkii loogudbinayey oomidaysan;
- U daadejinta awoodahamaamulee waxbarashada goobahaadeegyada waxbarashoiyo maamulkadowladahagobollada,iyadaoosicadloogukalaqeexayowaajibaadkaiyo mas'uuliyadaha;
- Dejintahal-beegwaxbarashoiyodhaqangelintaqaablaguxaqiijinayotayadaheerarka waxabarasho iyo qaybeheedaba;
- Heliddaadeegwaxbarashoooloosimanyahaysiloohelodadlehtayoiyowaxsoosaar oo isku dheellitiran;
- Siintatababarrojoogtoaheeshaqaalahaiyomacallimiintawaxbarashadasikorloogu qaado heerkooda aqooneed iyo kan xirfadeed;
- Hanashadaiyogacan-kuhayntahantikastaoomaguurtoahoowasaaradduleedahay;
- ***Dhisidda iyo horumarinta iskaashi ay Wasaaraddu la yeelato qoysaska ardada waxbarata, maamullada xarumaha waxbarashada diinta, maamullada xarumaha waxbarashada, ganacsatada iyo bulshada guud ahaanba;***
- Taabbogalintaxaqamuwaadinkastauleeyahayinuuhelowaxbarasholacagla'aanahilaaiyodugsigasare sidakuxusanqodobka30aadeeDastuurkaKMGeeJFS
- Inlahirgaliyoaragtiyadaiyohowlahanabadgalyadaeebulshadadhexdeeda

Qodobka 3aad: Xuquuqda Waxbarashada

Wasaaradu waxay hirgalinaysaa istaraatejiyadda waxbarashada lacag la'aanta ah si loo helowaxbarasho loo dhan yahay loona siman yahay.

Qodobka 4aad: Ujeeddooyinka Guud ee Waxbarashada *Qaranka*

Waxbarashaduwaalaf-dhabarkaawoodeedeeqarankuuukugaarikarohorumardhaqaalemid siyaasadeediyobulsheedoowaara. Haddaba, iyadoogarwaaqsan dowladumuhiimadda asaasigaah,waxaytiirrarugadhigeysaaWaxbarashadadalkaujeeddooyinkasoosocda:

1. InlakobciyofahamkaiyoaragtidakusalaysanDiintaIslaamka,xoojintaxiriirkadunida Muslimka iyo caalamka intiisa kale.
2. Inlacirib-tirowaxqorid-akhrisla'aantalanadhiirrigeliyowaxbarashadadadka waaweyn.
3. Inladhisobulshokusaleysanqiimahadhaqankasuubaniyowaddaniyadda,ilaalinta sharciga, sinnaan bulsho iyo midnimada qaranka Soomaaliyeed.
4. Inladhiirrigeliyousinnaantafursadahaoodhan,iyadoolaogaanayolaganahor leexinayocaqabadahakahor-imaankarahorumarkaqofkaiyobulshadaguudahaanba.

5. ***In la hormariyo aqoonta farsamada iyo hab-dhaqanka loo baahan yahay si dib loogu dhiso dalka, horumarka dunidana lala heer noqdo.***
6. Inlailaaliyooolahorumariyodeegaankadabiicigaahsiisagaoobedqabaloo dhaxalsiiyo jiilalka mustaqbalka.
7. In***ardada***lagudhiirrigeliyodareenwaddaninimoiyonabaddaooxilgaarahlaiska saaro iyo wanaajinta xiriirka dadka, haddii ay noqoto bulshada, ummaddaiyo caalamkaba.

Qodobka 5aad: Awoodaha Wasaaradda

Xilalka iyo Waajibaadka Wasaaradda Waxaa ka mid ah:

1. Dejinta,horumarintaadeeggaiyodhaqangalintaSiyaasaddaWaxbarashada***qaranka.***
2. Dejinta,dhaqangalintaiyohorumarintaManaahijtaWaxbarashada***qaranka.***
3. Dhiirigalintaiyokoruqaadiddawaxbarashadadadkawaawayn.
4. Dejintaiyomeelmarinta***imtixaannada shahaadada*** lagu qato.
5. HirgalintaWaxbrashadaBaahidaGaarkaaheeardaydataageeradaubaahan
6. DejintaShuruucdaWaxbarashadaDugsiyadaDawladdaiyokuwagaarkalooleeyahay
7. XoojintaXiriirkaiyolaxisaabtankaHay'adahaWaxbarashada.
8. Xoojintaxiriirkawaxbarashadadowladdaiyotangaarkalooleeyahay
9. Horumarinta Waxbrashadareermiyiga
10. HorumarintawaxQorista,Akhriskaiyobarashada xisaabta
11. Koruqaadiddatiradaiyotayadawaxbarashoayusimanyihiingabdhahaiyowiilasha
12. Dhiirrigalintaiyohorumarintahiddaha,dhaqanka,fankaiyosuugaantasuubbanee***ummadda*** Soomaaliyeed

CUTUBKA 2AAD: NIDAAMKA WAXBARASHADA

Qodobka 6aad: Waxbarashada

Nidaamka waxbarasho eeJamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed waxa ay ka kooban tahay middowladeed iyo mid gaar ah.

Qodobka 7aad: Qeybaha Waxbarashada

Qeybaha Waxbarashada dalka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed waa:-

1. Waxbarashada tooskaah
2. ***Waxbarashada dadka waaweyn.***

Qodobka 8aad: Heerarka Waxbarashada tooska ah

Heerarka Waxbarashada tooska ahi waxaa ay u kala baxaan sidan:-

1. DugsiyadaQur'aankaiyoXannaanadaCarruurta
2. Heerkakoobaad:WaxbarashadaHoose-Dhexe(fasalka1aadilaafasalka8aad)
3. Heerka labaad: DugsiyadaSare
4. Heerka Sadexaad: TacliintaSare

Qodobka 9aad: Ujeeddooyinka Dugsiyada Qur'aanka

Ujeeddooyinka Dugsiyada Qur'aanka waa in carruurta:

1. ***La baro Qur'aanka Kariimka ah, akhris ahaan iyo faham ahaan laguna ababiyo jacaylka iyo ku dhaqanka Diinta Islaamka.***
2. LabarohiggaaddaLuqaddaCarabga
3. Lagubarbaariyoanshaxaiyoasluubtawanaagsan
4. Lagubarbaariyojaceylkawaalidka,***ixtiraamka***macallimiintaiyodariska
5. Lagubarbaariyoladhaqanka***la dhaqanka wanaaagsan ee da'diisa.***

Qodobka 10aad : ***Ujeeddooyinka Dugsiyada*xannaanada carruurta**

Dugsiyada xannaanada carruurta waxaa loogu talo galay carruurta da'doodu tahay 3-6 sano jir, ujeeddooyinka laga leeeyahayna waa in:

1. LabaroaasaaskaIslaamkalagunabarbaariyojacaylkaku***dhaqanka***diintaIslaamka
2. Lagubarbaariyoanshaxawanaagsansidamaamuuska,naxariista,saaxiibtinimada, nabad gelyada iyo daryeelka hantida
3. Lagadhisaaxaggajirka,maskaxdaiyoshucuurtoodaba
4. Lagudhiirrigeliyohalabuurka,ladhaqankafaciisaiyojacaylkadadkiisaiyodalkiisa
5. Labaroakhriskaiyoqoritaanka ***higgaadda***xarfahaiyotirada

Qodobka 11aad: Lahaanshaha iyo maamulka Xaarumaha Xannaanada Carruurta.

1. ***Lahaanshaha, qalabeynta iyo maamulka xarumaha xannaanada carruurta waxaa yeelan kara Dawladda amase qofkii kale oo ay Dawladdu u oggolaato.***
2. Xannaanada carruurta waxaa ka mas'uul ah maamulkooda, dhismohooda iyo qalabeyntoodabaciddaleh,iyadaooayDowladdusiineysodaryeeliyokormeer. WarqaddaoggolaanshahawaxaalagaqaadanayaaWasaaraddaWaxbarashadda, Hiddaha iyo TacliintaSare.

Qodobka 12aad: Ujeeddooyinka Waxbarashada heerka kowaa

Waxdbarashada heerka koowaad waa aasaaska waxbarashada dalka, ujeeddooyinkeeduna waa:

1. Ku-barbaarinta ardeyda barashada iyo ku-dhaqanka Diinta Islaamka;
2. Ku-barbaarinta anshaxa wanaagsan iyo waddaniyadda;
3. Waxay ka dhistaa ardayga dhinaca dhismaha jirka, maskaxda iyo shakhsiyaddaba;
4. Waxay u-suurtagalisaa ardayga aasaaska aqooneed iyo mid xirfadeedba oo u sahleysa inuu sii wato waxbarashada heerka labaad.

Qodobka 13aad : Xaqa iyo Muddada Waxbarashada Heerka Koowaad

1. Muddada waxbarashada heerka koowaad waa siddeed sano oo ka billaabaneysa sandka koowaad, kuna eg kan siddeedaad.
2. Waxbarashada heerka koowaad waa xaq ay u siman yihiin ardeyda gabdho iyo wiilal gaaray da' dugsiyeedka.

Qodobka 14aad: Khidmadaha Waxbarashada

Khidmadaha laga qaado waxbarashada dalka waaa sida soo socota:

1. Waxbarashada heerka koowaad oo ka kooban dugsiyada Hoose-Dhexe ee Dawladda waa lacag la'aan;

2. Waxbarashada heerka koowaad oo ka kooban dugsiyada Hoose-Dhexe ee gaarka loo leeyahay, waxay noqon kartaa mid lacag ah amase mid deeq ah;

Qodobka 15aad : Da'da Qoritaanka Dugsiyada Hoose-Dhexe

1. Carruurtaagaartay6sano waxaawaajib ahin dugsigaugudhowlagadiiwaan galiyosiaywaxbarashada Hoose-Dhexeubilaabaan.

2. Da'da carruurta gaartay lix sano waxaa laga xaqiijinayaa xaashida dhalasha, go'aan takhtareedamase guddi-dugsiyeedka;

Qodobka 16aad: Ujeeddooyinka Waxbarashada HeerkaLabaad

Waxbarashada heerka labaad waxay bixisaa noocyo aqooneed oo kala duwan, ujeeddooyinkeeduna waa iney soo saarto arday:

1. Aaminsan kuna dhaqma Diinta Islaamka iyo dhaqanka suubban;

2. Leh anshaxwanaagsan, waddaniyad iyo biseyl aqooneed, una hoggaansama xeerarka dalka;

3. Ka dhisan aasaaska culuumta sayniska, xisaabaadkaiyo teknoloojiyada;

4. Leh aqoon xirfadeed oo caalamka horumaray la heer ah, taasoo awood u siineysa kor-u-qaadidda tayada noloshiisa iyo tan bulshada;

5. Leh hal-abuur, fikir, ra'yi madaxbannaan iyo fahmad sare;

6. Leh aqoon uu ku sii wadan karo tacliin sare.

Qodobka 17aad: Muddooyinka iyo Noocyada Waxbarashada Heerka Labaad

Waxbarashada heerka labaad waxaa ay u qaybsan tahay:

1. Dugsiyada Sare ee caadiga oo muddada wax lagu barto ay tahay afar sano;

2. Machadyada Diinta Islaamka oo muddada wax lagu barto ay noqon karto saddex ilaa afar sano

3. Dugsiyada Sare ee Farsamada oo muddada wax lagu barto ay noqon karto saddex ilaa afar sano;

4. ***Dugsiyada Sare ee Xirfadaha oo muddada wax lagu barto ay noqon karto labo ilaa saddex sano.***

Qodobka 18aad: Qoritaanka iyo Dhigashada Waxbarashada heerka Labaad

1. Qoritaanka iyo dhigashada waxbarashada heerka labaad waxaa loo oggolyahayahay oo qura: Ardayda soo dhammeysatay waxbarashada heerka koowaad;
2. Dadka waaweyn ee ku guuleysta shahaadada imtixaanka loogu gudbayo waxbarahada heerka labaad;.
3. Habraaca iyo nidaamka Waxbarashada Heerka Labaad waxaa lagu soo saarayaa Xeer u gaar ah.

CUTUBKA 3AAD : MANHAJKA WAXBARASHADA

Qodobka 19aad: Manhaj Waxbarasho

Heer kasta oo waxbarasho waa inuu lahaado qorshe iyo manhaj waxbarasho oo ka turjamaya ujeeddooyinka waxbarashada ee JFS.

Qodobka 20aad: Qorshaha Manhajka Waxbarashada

1) Ujeeddooyinka guud ee waxbarashada JFS ee Sharcigan ku cad;

2) Ujeddoooyinka gaarka u ah maaddo kasta iyo heer kasta oo waxbarasho, kuwaasoo loo habeeyay maaddo-maaddo iyo fasal-fasal;

3) Hababka wax-baridda iyo barashada;
4) Qalabka waxbarashada;

5) Muddada waxbarashadu soconeyso iyo jadwalka waxbarashada;

6) Diyaarinta warbixin la xiriirta qaabka qiimeynta, hirgelinta manhajka iyo horumarka ardeyga.

Qodobka 21aad: Guddiga Qaran ee Manaahijta Waxbarashada

Waa Guddi Qaran ee manaahijta Waxbarashada JFS, kana mas'uul ah allifaadda iyo qorista manaahijta iyo daabacaadiisa. Xubnaha uu ka koobmayo, qaabdhismeedkiisa, xilalkiisa iyo waajibadkiisa, muddo xileedkiisa shuruuradaha lagu soo xulayo iyo meelaha ay ka imaanayaan waxaa Xeer Nidaamiye ku soo saaraya Wasiirka Wasaaradda Waxbarashada, Hiddaha iyo Tacliinta Sare.

Qodobka 22aad: Maaddooyinka Waxbarashada

Maaddooyinka lagu baranayo dugsiyada dalka heerarkooda kala duwan waxaa lagu soo saari doonaa xeer-nidaamiye uu soo saaro Wasiirka, waxaana waajib ah in:

1. Dugisyada waxbarashada ee dalka oo dhan laga dhigo maaddooyinka Diinta Islaamka;
2. Waxaawaajib ah inlagudhigodugsiyadadalkaoo dhan maaddooyinkaDiintaIslaamka,Af-SoomaaligaiyoAf-Carabiga
3. Maaddo kastana waa iney yeelataa buug amase buugag saldhig u ah manhajka iyo buugag tilmaame-bare ah.

Qodobka 23aad: Afafka Waxbarashada

Afafka wax lagu barto ee dugsiyada Hoose-Dhexe (1-8aad) iyo Sare waxay noqonayaan sida soo socota:

1. Ardada dugsiyada Hoose-Dhexe (1-8aad) waxay wax ku baranayaan Af-Soomaali;

2. Luqada Afka Ingiriiska ah oo maaddo ahaan loo qaadanayo, heerkeeduna kala sarreeyo waxaa lagu billaabayaa ardada fasalka 3aad;

3. Ardada Dugsiyada Sare waxay wax ku baranayaan luqadaha Soomaaliga, Ingiriiska amase Carabiga;

4. Waxabarashada heerka koowaad 1aada ee dugsiyada dalka waxaa lagu bixin karaa luqado kale, haddii:
   a) la raacay manhajkii Wasaaraddu ansixisay kaddibna oggolaasho laga helo Wasiirka;
   b) maddooyinka Af-Soomaaliga, Carabiga iyo Tarbiyada Islaamka la barayo ardada;
   c) laga soo billaabo dhammaan fasallada dugsiyada xannaanada haddii maaddada luqada Carabiga oo heerkeedu sarreeyo iyo barashada Diinta Islaamka lagu barayo Af-Carabi;
   d) cilmiga bulshada oo barashadiisu ay tahay waajib lagu barayo Af-Soomaali dhammaan ardada fasallada oo dhan

.

Qodobka 24aad: Tarbiyeenta Waxbarashada Manhajka Ka Baxsan

Manhajka rasmiga ee dugsiyada dalka waxaa lagu xoojinayaa tarbiyeenta waxbarashada manhajka ka baxsan oo loogu talo galay in ay ardeyda ka dhisto dhinacyada jirka, ruuxa, maskaxda, dhaqanka, anshaxaiyo asluubtaba, sida:

1. Tixgelinta xuquuqda aadanaha, is-ixtiraamka, la-dhaqanka bulshada, fahmada iyo fursadaha kala duwan ee aasaaska u ah horumarka noloshada;
2. Kobcinta hiwaayadaha kala duwan ee wax ku oolka ah sida, farshaxanka, hal-abuurka, ciyaaraha, suugaanta, hiddaha iyo dhaqanka;
3. Xirfadaha wax-soo-saarka ee ku jaan go'an da'da ardeyda iyo aqoontooda.

CUTUBKA 4AAD: MACALLİNKA

Qodobka25aad:ShuruudahaXulashadaMacallimiintadugsiyadaHoose-Dhexeiyokuwasare

Waxaamacallinnoqonkaraqofbuuxiyayshuruudahasoo socda

1. Waa in uu leeyahy aqoon gaareysa amase u dhiganta heerka tacliinta sare ee dalka;
2. Waa in uu Soo qaatay tababar macallinnimo oo aan ka yareyn labo sano (2), haystaanna rukhsad macallinnimo oo ay Wasaaraddu aqoonsantahay;
3. Waa in uusan lahayn balwad waxyeelo u geysan karta dhimirkiisa,caafimaadkiisa,shaqadiisa iyo go'aan qaadashadiisa amase sumcadda uu ku leeyahay bulshada dhexdeeda;
4. Waa in uu leeyhay dhimir***fiyoow***, , akhlaaq wanaagsan iyo dulqaad, uusan galin dembi ciqaabeed ay Maxkamadi ku xukuntay.

Qodobka 26aad: Waajibaadka Macallinka

Waajibaadka macallimka waa sida soo socota:

1. Waxbaridda iyo barbaarinta ardeyda;
2. Fulinta manhajka dugsiyada;
3. Qiimeynta waxbarashada ardeyda;
4. Talosoo jeedin manhajka waxbarashada;
5. Ka-qaybgalka nashaadyada dugsiga iyo ilaalinta nabadgelyada ardeyda inta ay joogaan Dugsiga.

Inuu si siman oo caddaalad ah u tixgeliyo dhammaan ardeyda.

Qodob27aad:ShaqaaleyntaMacallinka

Shaqo-qoridda macallinka iyo xuquuqihiisa dhaqaale waxaa lagu maamulayaa Xeernidaamiye uu soo saaro oo aan khilaafsaneyn sharciga shaqaalaha rayidka ah ee Dawladda Soomaaliyeed.

CUTUBKA 5AAD:MAAMULKA DUGSIYADA

Qodobka 28 aad: Aasaas Dugsi

Dugsiwaagoobkuhabboon in lagu fuliyowaxbarashonidaamsan oolehtilmaamahan:

1. Dugsiwaxaalagu aasaasikaraaugu yaraan25arday iyomeelkuhaboonWaxbarasho.
2. Faahfaahintaqodobka27aad iyohabraacahindisaha,dismahadugsiga,maamulkiisaiyoqolalka waxbarashada waxaalagu sharxidoonaaxeernidaamiyeuuwasiirku soo saaro.

Qodobka 29 aad: Xiritaanka Dugsiga

Dugsiwaxaa laxiri karaahaddii uubuuxin waayoshuruudaha kuxusanqodobka27 iyoxeernidaamiyeyaashalaxiriiraeeudegganWasaaradda.

Qodobka 30aad: Dhisme Dugsi

Qaabka hindisahaiyodhismaha qolalka Waxbarashada waxaaxaddidayanidaamka DhismahaDugsiyadaiyo talooyinkaka soobaxaWasaaradda, iyadaoo latixgelinayoduruufaha kaladuwaneedeegaanadadalka.

Qodobka 31aad: Maamul Dugsi

1. Dugsikastawaainuuyeeshaaqaabmaamulootilmaamayahoggaaminta,mas'uuliyadaha iyohubintahowlahadugsiga.
2. Dugsikastaoobuuxiya shuruudahaaasaasiga ahee dugsiyada waainuuyeeshaamaamulecayiman.
3. Faahfaahintaqaabkamaamulka dugsiiyo waajibaadka maamulahawaxaalagu soosaarayaxeernidaamiyegaarah.

Qodobka32aad:ShuruudahaMagacaabiddaMaamuleDugsi

Maamule dugsi waxaa lagu magaaci karaa qof :

1. Haysto ugu yaraan shahaado Jaamacadeed;
2. buuxiyay shuruudaha macallinnimo ee ku xusan qodobkay 24aad ee Sharcigan;
3. in uu ku soo shaqeeyay xilka Maamule-Xigeen ugu yaraan hal sano;
4. Inuu leeyaha khibrad macallinnimo oo aan ka yareyn shan (5) sano;
5. Inuu dhimirkiisa fiyoowyahay;
6. Inuu leeyahay karti hoggaamineed oo muuqata;
7. In uu Leeyahay asluub wanaagsan;
8. In uusan Lahayn balwado wax u dhimaya caafimaadkiisa,dhmirkiisa iyo sharafkiisaba;

Qodobka 33aad: Guddiga Waalidiinta Dugsiga

Dugsi kastaa waxaa uu yeelanayaa guddi waalid oo ka koobnaan kara rag iyo haween, kuwaas oo xubnohooda iyo dawrkooda lagu faahfaahin doono Xeer Nidaamiye uu soo saaro Wasiirku.

Qodobka 34aad: laahnshaha Masu'uuliyadda Dugsiyada

Mas'uuliyadda maamulka, dhismaha iyo qalabeynta dugsiyada Hoose-Dhexe waxay noqoneysaa sida soo socota:

1. Dugsiyada Waxbarashada Hoose-Dhexe ee gaarka loo leeyahay waxaa maamulkooda, dhismohooda iyo qalabeyntoodaba ka mas'uul ah cidda leh, iyada oo ay Dowladdu ku sameyneyso kormeer iyo qiimeyn joogto ah
2. Dugsiyada Waxbarashada Hoose-Dhexe ee Dowladda waxaa dhismohooda, qalabeyntooda iyo maamulkoodabakamas'uulah Dowlad-goboleed

Qodobka 35aad: Maamulka Guddoonka Waxbarashada ee Heer Gobol iyo Degmo

Hoggaaminta howlaha Waxbarashada gobollada iyo degmooyinka waxaa ka mas'uul ahWasaaradaha Waxbarashada ee dawlad goboleedyada iyaga oo raacaya sharcigan iyo xeer nidaamiyeyaasha la xiriira..

Qodobka 36aad: AnshaxaGoobtaWaxbarashada

1. Waxaa ka reebban macallimiinta iyo maamulka dugsiga in ay ardayga u geystaan falal wax u dhimi kara jirkiisa, naftiisa, maskaxdiisa ama shakhsiyaddiisa iyo sharaftiisa
2. Faahfaahintaqodobkaniwuxuuku soobixi doonaaxeernidaamiyeuu soosaaroWasiirku

CUTUBKA6AAD:WAXBARASHADADADBAN

Qodobka37aad:Waxbarashadadadban

Waxbarashada dadban waa waxbarasho nidaamsan oo loogu talo-galay dadka waaweyn ee ay da'doodu ka weyn tahay 18 (sideed & toban) jir.

Qodobka 38aad: Ujeeddooyinka Waxbarashada dadban

Waxbarashada dadban waa in:

1. ArdaygakadhistaafahamkaxuquudaAadanaha,anshaxaiyodhaqankasuubanee Islaamka.
2. Ayardaygausuurtagelisaakoruqaadiddaawooddisaaqooneed,farsamo,xirfadeed iyo kordhinta awooddiisa wax soo saar dhaqaale
3. AysiisaaardaygaawooduukusiiwadankaroWaxbarashadiisa
4. Aynoqotomidkuhabboondadkalasiinayowaanainlooeegaahadbasidaloogu baahan yahay xagga horumarinta bulshada, dhaqaalaha iyo dhaqanka

Qodobka 39aad: Noocyada Waxbarashada dadban

Waxbarashadadadbanwaxayka koobnaankartaa qeybahasoosocda:

1. Barashada diinta Islaamka iyo ku dhaqankeeda.
2. Barashada akhriska, qorista iyo xisaabta
3. Waxbarasho guud oo ka sarreysa akhris-qorista oo heerar kala duwan leh
4. Barasho xirfado iyo farsamooyin kala duwan oo wax ku ool ah

Qodobka 40aad: Mas'uuliyadda Waxbarashada dadban

1. Dejinta siyaasadda guud iyo barnaamijyada waxbarashad dadban
2. Dhiirrigelinta faafinta waxbarashada dadban iyadoo la kaashaneysa Wasaaradahaay khusayso, Hay'adaha Madaxabannaan iyo Dawlad-goboleedyada.
3. Barashada xirfadaha kala duwan ee waxbarashada dadban waxaa fulin kara Wasaaradda, hey'adaha dowladda iyo kuwa sida gaarka ah loo leeyahey iyadoo la raacayosiyaasaddaWasaaraddamarwalba.

Qodobka 41aad: Waxbarashada Haweenka

Wasaaradda waxay ahmiyad gaar ah siineysaa waxbarashada haweenka si la mid ah tan loogu talo galay tan ragga, waxayna qaadeysaa tallaabooyinka soo socda:

1. Sameynta istraateejiyad iyo qorsheyaal cad oo kor loogu qaadayo waxbarashada **haweenka;**
2. Iney sanad walba qoondo gaar ah siiso tiro gabdho ah oo loo tababaro iney noqdaan macallimiin.

CUTUBKA 7AAD: DUGSIYADA GAARKA LOO LEEYAHEY

Qodobka 42aad: Ujeedooyinka Dugsiyada gaarka loo leeyahay

Waxbarashada sida gaarka ah loo leeyehey waa wabarasho nidaamsan oo ay bixiyaan hay'ado ama dallado waxbarasho, oo si sharci ah uga diiwaan gashan Wasaaradda. Noocyada, heerarka, manhajka iyo afafka Waxbarashada gaarka loo leeyahay waxay la mid yihiin kuwa dugsiyada dowladda ee ku xusan qodobbada 7, 8, 19 iyo 22.
ujeeddooyinkeeduna waa:

1. Kordhinta fursadaha waxbarasho ee dalka;
2. Ka qaybqaadashada kor u qaadista tayada waxbarashada dalka;
3. Xoojinta tartanka loogu jiro baahinta waxbarista.

Qodobka 43aad: Shuruudaha Aqoonsiga Dugsiyada Gaarka loo leeyahay

1. Dugsiyadagaarkaahwaxaayeelankaramu'asasadWaxbarshoamadalladWaxbarasho,oo si sharci ah udiiwaangashan.
2. Mu'asasadWaxbarashowaxaasisharciahloodiiwaan gelinkaraamarkaayfulisoshuruudahawasaaradduudejisayWaxbarashadagaarkalooleeyahay.
3. Dugsiyadagaarkalooleeyahaywaxaalaaqoonsankaraa:

a. Kadibmarkaaywasaaradduansixisogoobtaiyoqaabkadhismeeedugsiga,qalabkiisa,iyomaamulkiisa.
b. Haddiiayleedahaymu'asasadoosisharci ahu diiwaangashan.
c. KadibmarkalakeenoqorshewaafaqsanmanhajkadowladaJFS.
d. Kadibmarka la keenocaddayninla hayomacallimiiniskudheelitirankuna filanbaahidadugsigaoobuuxiyayshuruudaha xulashadamacallinka eeqodobka 24aadeesharcigan
e. Caddaynawoodhantiyeed oosuurogelineysafulintahowlahawaxbarashadadugsiga
f. Caddeyn/haynmaamulbuuxiyashuruudahaloogabaahanyahaymaamulkiisaiyomacallimiintiisa
g. Tifaftirkaqodobkanwaxaa uuku soobixi doonaaxeernidaamiyeuu soosaarowasiirku

Qodobka 44aad: Guddi Waalid

Dugsikastaoolagubixiyowaxbarashogaar looleeyahaywaainuuyeeshaaguddi waalidoowaaliddiintu iska soo dhex doorteen, kana kooban haween iyo rag.

Qodobka 45aad: kaalinta wazaaradda ee Dugsiyada Gaarka loo Leeyahay

Sharcisiinta,qiimeynta,kormeerka iyo tayodhowridda,dhaqangalintamanhajka,qaadiddaimtixaankashahaadigaah iyoshahaado siintaardayda waxkabaratadugsiyadagaarkalooleeyahaywaxaamas'uulka ah wasaaradda.

Qodobka 46aad: xiritaan dugsi gaar ah

Wasaaradduwaxayawooduleedahayinaymu'asasadWaxbarashokaxirtodugsigiifulinwaayashuruudihii lagu aqoonsadaydugsigaas.

Cutubka 9aad: Waxbarashada Ardeyda Baahida Gaarka ah Qabta
Qodobka 47aad: daboolista Waxbarashada Ardada Baahida Gaarka Ah Qabta

Ardaydabaahiyaha gaarkaah lehwaa inayhelaan Waxbarashokusaleysan baahidooda iyoawooddooda,laguna dadaalo in lagaarsiiyoheerayiskufilnaadaan.

Qodobka 48aad: Fulinta Waxbarashada Baahida Gaarka ah

BarnaamijyadalaguhorumarinayoWaxbarashadabaahidagaarkaahwaxaawadajirufulinayawasaaradda,hey'ada haqarankaiyokuwamadaxabannaaneekushaqadalehdaryeelkabulshada(eegereybixinta).

Qodobka 49aad: Shaqaalaha Fuliya Waxbarashada Ardeyda Baahida Gaarka ah Qabta

Xarun kasta oo lagu fuliyo waxbarashada ardeyda baahida gaarka ah qabta waa iney leedahay macallimin leh aqoonta iyo tababaridda lagama maarmaanka u ah ardeydaas, ayna yaallaan qalab ku habboon in lagu fuliyo waxbarashadaas iyo haddii loo baahdo shaqaale caafimaad.

Qodobka50aad:KormeerkaiyoQiimeynta WaxbarashadaBaahidaGaarkaah

Wasaaraddaayaaguudahaanuxilsaaranxiriirinta,kormeerkaiyoqiimeyntabarnaamijyadaWaxbarashadabaahida gaarka ah.

CUTUBKA 9AAD: QIIMEYNTA WAXBARASHADA DALKA

Qodobka 51aad: Qiimeynta Waxbarashada Dalka

Wasaaraddaayaakamas'uulahqiimeyntaWaxbarashadadalkaheerarkeedakoowaad(Hoose/Dhexe),labaad (dugsisare)iyo Sedexaad(jaamacad)(MidDowladeed iyomidgaarlooleeyahayba)iyosharci-siintamacallimiinta..

Qodobka 52aad: Qiimaynta sannadlaha ah

Sannaddugsiyeedkastawaainardaydaa Waxbarashadooda la qiimeeyaauguyaraanlabojeer,ladiiwaangeliyaa,lakeydiyaa,lanaogeysiiyaaardaydaiyowaalidkoodbanatiijadaqiimaynta.

Qodobka 53aad: Imtixaanka Shahaadiga

ArdaykastaoodhameystalabadaheereeWaxbarasho(Hoose-DhexeiyoDugsigasare),waainuuufariistaa imtixaankashahaadiga ah eeDowladda.

Qodobka 54aad: Xafiiska Imtixaanaadka

WasaaraddaWaxbarashaduwaainaylahaataaXafiiskaImtixaanaadkaQaranka.Faahfaahintaqodobkawaxayku soobixidoontaaxeernidaamiyeuusoo saarowasiirku..

Qodobka 55aad: Golaha Imtixaanaadka Waxbarashada

Golaha Imtixaanaadka, waa Gole Qaran oo maamulo Imtixaanaadka Shahaadiga ah (Fasalka 8aad iyo Fasalka 12aad), Dejintiisa, Sixiddiisa iyo Shaacintiisa, Xubnaha uu ka koobmayo, Shuruuradaha lagu soo xulayo, meelaha ay ka imaanayaan iyo kaalinta ay ku yeelanayaan Dowlad Goboleedyada, waxaa Xeer Nidaamiye ku soo saaraya Wasiirka Wasaaradda Waxbarashada, Hiddaha iyo Tacliinta Sare J.F.S

Qodobka56aad:Muddadaiyosaacadahasannaddugsiyeedka

1. Mudada waxbarashada sannad dugsiyeedku waa 36 todobaad oo waxbarid ah.
2. Saacadaha waxbarashada sannad dugsiyeedka heerka 1aad kama yaraan karaan 1008 (kun iyo siddeed) saacadood oo Waxbarasho ah.
3. Saacadaha waxbarashada sannad dugsiyeedka heerka 2aad kama yaraan karaanr 1134 (kun, boqol iyosodoniyoafar)saacadood ooWaxbarashoah

CUTUBKA10AAD:DHULKAIYODHISMAHADUGSIYADADOWLADDA

Qodobka57aad:Hantidama-guurtadaah,DhulkaiyoDhismaha

1. Hantidama-guurtadaah,dhulka bannaaniyoDhismahaDugsiyadadawladdawaahantiguudoodadweyne waxaa ka mas'uul ah wasaaradda si gaar ahna looguma takri fali karo.
2. Hantidama-guurtadaah,Dhulkaiyodhismahadugsiyadalamaiibinkaro,lamakirayn karo l a m a bixin/hibeynkaro,lamawareejinkaro,sigaarahaaneednaloomaisticmaalikaro.

CUTUBKA 11AAD GUDDIGA WAXBARASHADA, CILMIGA IYO DHAQANKA

Qodobka 58aad: Guddiga

Wasaaradda waxay dhiseysaa Guddiga Waxbarashada, Cilmiga iyo Dhaqanka Soomaaliyeed.

Qodobka 59aad: Dhismaha Guddiga

Ujeeddooyinka iyo qaab-dhismeedka Guddiga Waxbarashada, Cilmiga iyo Dhaqanka waxaa lagu soo saari doonaa Xeer Nidaamiye uu soo saaro Wasiirka.

CUTUBKA 12AAD: SHARCIGAN TAABBA-GALINTIISA IYO TIXRAACIISA

Qodobka 60aad: Dawlad goboleedyada Federaalka ah

Dawlad gobaleedyada Federalka ah ee Soomaaliya waxay sameysan karaan xeer-hoosaadyowaxbarasho oo iyaga u gaar ah kaas oo waafaqsan sharcigan.

Qodobka61aad:DhaqangelintasharcigaWaxbarashadaDalka

DhaqangelintasharcigaWaxbarashadaDalkawaxaakamas'uulahWasaaradda

Qodobka 62aad: Nuqulka Soomaaligu waa marjic

Nuqulka somaaliga ah ayaa asal u noqonaya sharcigan

Qodobka 63aad: Gacan sarreyn

Sharci kasta oo khuseeya arrimaha Waxbarashada, kana hor imaanaya sharcigaan waa wax kama jiraan.

Qodobka 64aad: Burin

Waxaa la burriyay xeer kasta oo ka soo horjeeda ama aan la socon karin sharcigan.

Qodobka 65aad: Dhaqan-galin

Sharcigan waxaa uu dhaqan galayaa marka ansixiyo ee lagu soo saaro faafinta rasmiga ah ee dawladda.

QEYBTA LABAAD

SHARCIGA TACLIINTA SARE(HEERKA 3AAD)

CTUBKA 13AAD: QODOBADA GUUDQODOBKA 66AAD: FASIRAADA ERAYADA

Erayadahooskuqoran,waxaasharcigandhexdiisaloolajeedaafasiraadamidwalbakuhor qoran:

1. **Hay'adTacliinSare:**Waxaaloolajeedaahay'adwaxbarshooobixisawaxbarashoheerka saddexaadooahwaxbarisamacilmibaariskasarraysawaxbarashadadugsigasare.
2. **Guddigatacliintasare**:WaxaaloolajeedaaGuddigaTacliintaSareeeSoomaaliyeedoo masuulkaahhabsami-usocodkaiyokatalobixintaTacliintaSareeeDalkaSoomaaliya.
3. **Jaamacad:**Waxaaloolajeedaahay'adwaxbarshooobixisaTacliintaheerka3aadooka sarraysatandugsigasare,bixisanauguyaraanshahaadadaderejadakowaad(1aad).
4. **Mac'had**:Waxaaloolajeedaahay'adtacliinsareoobixisadiplomaamashahaadoka hoosaysa darajada kowaad ee jaamacadda.
5. **Guddoomiye:**waxaaloolajeedaaqofkaugusareeyajaamacadda.
6. **GudiggasareeeJaamacadahaDowladda:**Waxaaloolajeedaaguddiudhisansidaku tilmaaman qodobka 4aad ee sharcigan uuna ugu sareeyo Madaxweynaha Jamhuuriyadda FederaalkaSoomaaliya
7. **Shahaado**:Waxaaloolajeedaacaddeynmarqaati-kacahoolagubixiyowaxbarsho qorshaysanoomuddoxaddidanlaguqaatay.
8. **Ruqsad:**Waxaaloolajeedaawarqadoggolaanshoahoosisharciganwaafaqsanloosiiyo hay'adbixisatacliintasareoosoobuuxisayshuruudihiiiyomustawihiiloogabaahnaa
9. **XeerarkaJaamacadda:**Waxaaloolajeedaasharcihoosaadkaayjaamacadleedahay, kaasoo khuseeya waxbarashada iyo maamulka
10. **Shahaadadadarajadakowaad:**Waxaaloolajeedaacaddeynlasiiyomarkauuqofku dhamaysto wabarasho jaamacadeed darajadeeda 1aad.
11. **Waax:**Waxaaloolajeedaqaybkatirsankulliyaddaoohowlmucayanahqabaneysa
12. **Aqoondersi:**waxaaloolajeedaawaxbarashoaanfool-ka-foolahayn
13. **Hormuud:** Waa madaxa kulliyadda oo si waafaqsan xeerka Jaamacaddaloogu magcaabayjagadaas.
14. **GuddigaJaamacadda:**WaxaaloolajeedaaGuddigajaamacadduleedahayooloogu talagalay in ay ka shaqeeyaan maamulida iyo howlgelinta jaamacadda.
15. **GuddigaSareeeJaamacadda/Mac'hadka:**WaxaaloolajeedaaGuddigaugusareeyaee maamula jaamacadda/machadka.
16. **MacallinJaamacadeed:**Waxaaloolajeedabaresareeewaxkadhigahay'adtacliinsare si joogto ah ama si aanjoogto ahayn.
17. **"Takhasuska Sare:** Waa aqoon waxbarasho oo ka sareysa darajada 1aadee waxbarashada tacliintasare.

QODOBKA 67.AAD: UJEEDADA SHARCIGA

Ujeeddooyinka Sharcigaani waa sida soo socta:

1. Horumarintanidaamkalagumaamulayohay'adahatacliintasare,
2. Midayntashahaadooyinkaamaxirfadahaiskumidkaahiyosidookale, mideynta shuruudaha lagu qiiymeynaayo maaddooyinka isku midka ah ama isku-dhow ee ay bixiyaan hay'adaha kala duwan ee tacliinta sare.
3. Xurmayntamadaxbannaanidaiyoxorriyaddahay'adahasiloofududeeyo,lootayeeyo, loona baahiyo tacliintasare.
4. Nidaaminta,hagidda,aasaasiddaiyomaamuliddahay'adahabixiyaatacliintasare..
5. Dhiirigelinta,sareuqaadida,cilmibarista,halabuurkaiyofarshaxankasiwaafaqsan qoodobka 30aad faqradiisa 5aad ee dastuurka ku meelgaarka ah.
6. Horumarinta,baahintaiyofidintawaxbarashadasareeeJamhuuriyadda.
7. HabayentaiyodejintasiyaasddatacliintasareeeJamhuuriyadda

QODOBKA 68.AAD: MABAADII'DA GUUD

Siloohabeeyonidaamka,iyoqaab-dhismeedkawaxbarashadatacliintasare,waainladhowro mabaadi'da soo socota:

1. Dhaqan-gelintasiyaasadwaxbarashoookusaleysansharciganoohay'adahaTacliinta Sare u siman yihiin.
2. Dejinta hal-beeg waxbarasho iyo dhaqan gelinta qaab lagu xaqiijinayotayada JaamacadahaiyoTacliintaSareqeybeheedakaladuwan;
3. Dhisidda iskaashi qaabeysan oo lala yeesho ururrada bulshada, ganacsatada, hay'adaha tacliintasareeeadduunka,kuwacilmibaaristaiyokuwadowladdaeegacansaarkala leh TacliintaSare.
4. Taabbo-galintaxaqamuwaadinkastauleeyahayinuusiiwatowaxbarashotacliinsare oo tayo leh, hadii uu awoodo.

CUTUBKA 15.AAD: DHISMAHA GUDIGA TACLIINTA SARE

QODOBKA 69AAD: SHAKHSIYADA QAANUUNIGA AH EE GUDDIGA

1. Guddiguwuxuuleeyahayshakhsiyadqaanuuneedoouukusaxiixikaroheshiisyo,siuuu fuliyoarimahalagamamaarmaankauahhabsamiusocodkahowlahatacliintasareee dalka si waafaqsansharcigan.
2. Gudiguwuxuuawooduleeyahayinmagaciisa:
    a. Lagudacweynkaroasnauuwaxkudacweynkaro.
    b. Lagu deyminkaro

c. Hanti ku kasbankaro.

3. Inuu shaabbad samaysankaro.

QODOBKA 70.AAD: QAAB-DHISMEEDKA GUDDIGGA

GuddigatacliintasareeeSoomaaliyeedwuxuukakoobanyahaysagaal(9)xubnoodoo laga soo xulayo bahwadaagta waxbarashada. Shuruudaha, habraaca, waajibaadka iyo awoodaha; sidookale, dhismahaguddihoosaadyada, guddoonka guddigaiyo meelaha xubnahaguddiguaykaimaanayaanwaxaykusoobixidoonaanxeernidaamiyeuusoo saarowasiirku.

CUTUBKA 16.AAD: HAY'ADAHA TACLIINTA SARE

QODOBKA 71.AAD: QAYBAHA AY KA KOOBAN YIHIIN HAY'ADAHA TACLIINTA SARE

Noocyada hay'adaha tacliinta sare waa sida soo socota:

1. Jaamacad amaMac'haddowladeed.
2. JaamacadamaMac'hadgaarlooleeyahay.
3. Xaruncilimibaaris(Akaadeemiyad)dowladeed
4. Xaruncilmibaaris(Akaadeemiyad)gaarlooleeyahay.

QODOBKA 72.AAD: WAAJIBAADKA HAY'ADAHA TACLIINTA SARE

Sharcigan wuxuu hay'adaha tacliinta sare awood u siinayaa:

1. Bixinta shahaado sare ee heerarka kala duwan ee tacliinta sare marka la hubiyo in ardaygu buuxiyey shuruudihii looga baahnaa
2. Kalanoqoshadashahaadokastaolabixiyeyhaddiiayxaqiiqowdoinshahaadadaaslagu kasbaday si aan sharciga waafaqsaneyn.
3. Gudbintaaqoontatacliintasare,horumarintacilmi-baaristaiyosareuqaadidatayada waxbarashada.
4. Faafintaaqoontaiyofursadsiintadadkadoonayainaytacliintasarehelaan,iyadaoo tixgelingaarahlasiinayohaweeenkaiyodadkabaahidagaarkaahqaba.
5. Magacaabistaguddihawleedyougaarahiyagooraacayaxeerarkooda.
6. Abaabuliddakulamoiyodood-cilmiyeedyomadaxbannaankuwaasoodhowraya shuruucdadalka,qiyamkaIslaamka,anshaxaiyodhaqankasuubaneeummadda Soomaaliyeed
7. Waxayxiriirwaxwadaqabsiiyoiskaashiooankahorimaaneyninshuruucda waxbarashada dalka la samaysan karaan:
   I. Jaamacado amamacaahidkale
   II. Hay'adowaxbarashoiyoururowaxbarashadakashaqeeya

III. Xarumo cilmibaariseed

CUTUBKA 17.AAD: DHISMAHA JAAMACADAHA

QODOBKA 73.AAD: HABRAACA LAGU DHISAYO JAAMACADAHA DOWLADDA

Siloodhisojaamacaddowladeed,waxawaajibahinlaraacohabraacaan:

1. Dhisitaankajaamacadaydowladduleedaheywaainlagusaleeyaadaraasadcilmiyeysaniyobaahixaqiiqaah.

Habraacalagudhisayojaamacaddowladeed wuxuu kusoobixidoonaaxeer nidaamiyeugaarahoouuwasiirkusoo saaro.

QODOBKA 74.AAD: HABRAACA LAGU DHISAYO JAAMACADAHA GAARKA LOO LEEYAHAY

1. Dalka waxaa laga furi karaa jaamacado gaar loo leeyahay si waafaqsan qodobka 30aad faaqradiisa 4aad ee Dastuurka.JFS
2. Jaamacadaha gaarka loo leeyahay waa in ay leeyihiin madaxbanaani iyo jiritaan sharci ah oo Dastuuri ah.
3. Aasaasidda Jaamacadaha gaarka loo leeyahey waan in lagu saleeyaa daraasad cilmiyeysan iyo baahi xaqiiqa ah.
4. Habraaca lagu dhisayo/unkaayo jaamacadaha gaarka loo leeyahey wuxuu ku soo bixi doonaa xeer nidaamiye u gaar ah oo wasiirku soo saaro
5.

QODOBKA 75.AAD: SHURUUDAHA DIIWAAN GELINTA

Wasaaraduwaxaydiiwaangelinkartaajaamacadahagaarkalooleeyahaymarkauucodsaduhubuuxiyo shuruudahaansoosocda:

1. Barnaamijwaxbarashooowaafaqsanujeeddooyinkaiyoistiraatiijiyada guudeetacliintasareeedalka.
2. Goobwaxbarashokuhaboon, buuxisayna shuruudahaqiimeyntaJaamacadahadalka.
3. Uguyaraanafarkulliyadoodoo lehafartakhasus
4. Dhaqaale ku filanjaamacaddamuddo halsano ah.
5. Soogudbintaliiska barayaal leh takhasus sareoolaxiriirabarnaamijka Jaamacadda.

QODOBKA 76.AAD: RUQSAD SIIN KU MEEL GAAR AH

1. Jaamacadwaxaaruqsadkumeelgaarahlasiinkaraamarkaaysoodhamaystirtoshuruudihiidiiwaangelinta sidaku cad qodobka10aadeesharcigan.
2. Ruqsaddakumeelgaarkaahwaaaybureysaahadiijaamacadduaysoodhammeystiriweysowaxyaabihiila garabayamalaogaadayin aysoo gudbiseyxogkhaldan.Burrintunawaa inayahaataa midqoraalahoosababaysan.

QODOBKA 77.AAD: Diiwaangelin

Jaamacaddumarkaysibuuxdau gudatowaajibaadka uufarayo sharcigan kanasoo gudubtoqiimaynta

tayadatacliinta saremudo3sanogudohoodahwaxaala siinayaa ruqsaddhamaystiran.

CUTUBKA 18.AAD:MAAMULKAHAY'ADAHATACLIINTASARE

Qodobka78.aad:Qaabd-HismeedkaHay'adahaTacliintaSare

1. Waainhay'adkastaookashaqeysatacliinsareleedahayqaabdhismeedkasoosocda:

b) Guddi sare oo Jaamacadeed (Board of trustee)

t) GuddigaKulliyadaha

2. Habraaca Xubnaha guddiga sare ee jaamacadda, shuruudahooda, waajibaadkaiyo awoodaha;sidookale,guddoonkaguddigasareeejaamacaddawaxaykusoobixi doonaanxeernidaamiyeuusoosaarowasiirku.

Cutubka19.aad:Tayo-Ilaalinta Hay'adahaTacliintaSare

Qodobka79.aad:KaalintaDowladdaEeXaqiijintaTayada

1. Wasaaradda ayaa ka masuul ah qaabka lagu xaqiijinayo tayada iyo jaangoyntahalbeegyadatacliintasare.
2. Habraacatayodhowrkawuxuuku soobixidoonaa xeernidaamiyeuu soosaaro wasiirka

Qodobka80.aad:KaalintaJaamacadahaGaarkaLooLeeyaha EeIlaalintaTayadooda

1. Hay'ad kasta waa in ay leedahay habraac lagu xaqiijinayo tayada tacliinta sare oo ay bixineyso, taasoo ku qeexan xeer-hoosaadyadeeda, waafaqsanna Sharciga iyo Xeer-nidamiyeyaasha la xiriira.

2. Hay'adkasta oobixsa tacliinsare waa inay si gaar u buuxisaa shuruudahan:

I. In ay leedahaymuqarrar(syllabus)cayimanoosannadle ahInayiskudheellitiran yihiinsaacadahauuardaygucasharkaqaadanayoiyo saacadahalooqoondeeyayinmaadadalagudhameeyo.

II. In cashar kasta uu ku dheellitiran yahay maaddada uu ku saabsan yahay, marka laga eego dhinacyada cilmi-baarista iyo tijaabinta.

Iv. Inuu cadyahayqaabkii loohorumarin lahaamacallimiintajaamacadda

v. Inuujirourarardadamatala.

vi. In heerka aqoonta bareyaasha uusan ka hooseynin Master Degree.

vii. Faahfahinta qodobkan wuxuu ku soobixidoonaaxeernidaamiyeuusoosaaro wasiirku

Qodobka81.aad:AqbalaaddaArdaydaU Gudbeysa TaclintaSare

1. MuwaadinkastaooSoomaaliyeedoodoonayainuu u gudbowaxbarashadaheerkasaddexaad,buuxiyaynaShuruudahaloobaahanyahay,haystanashahaadd odugsisareoolaaqoonsanyahay,wuxuu xaq u leeyahayin loo oggolaado Jaamacadahadalka.
2. Ardayda jaamacaddaha dowladda galaysa oo hibooyinka gaarka leh sida ciyaaraha, muusikada, iyo hiwaayadaha kale ee wax ku oolka ah, waa in tixgalin loo sameeyo si loo dhiiragaliyo
3. Aqbalaadda jaamacadaha dowladda waxaa lagu saleyneyaa baahida waxbarasho ee jirta iyo shaqalahaloo bahanyahay.

Qodobka82.aad:TayadaAqooneedEeMadaxdaHay'adahaTacliintaSare

1. MadaxdaHay'adahabixiyaTacliintaSarewaxaalaguxirayaasifooyiniyotayoaqooneedoogaarah.Sifo oyinkaiyoheerkaaqooneedeelagadoonayowaxaykusoobixi doontaaxeernidaamiyeuusoosaarowasiirku

Qodobka83.aad:AdeegyadaLagaDoonayoHay'adahaTacliintaSare

Hay'ad waliba oo bixisa tacliin sare waxaa looga baahan yahay shuruudahan:

1. Fasallowaafaqsan nidaamkaudegsan habraaca loo dhiso waxbarshada tacliinta sare.
2. Maktabaddhexe oosicasriah u qalabeysan, laganahelikaroadeegyadaay ardayduuga baahanyihiinduruustoodaiyocilmibaarista.
3. Kulliyadahacilmigaahwaainayleeyihiinshaybaarocasriahoolasocdateknolojiyada cusuboo ardaydaloogusameeyotusmooyinka,tababarrada,tijaabooyinkaiyocilmi baarista.
4. Jaamacad/mac'had waliba waa in uu lahaadaa xarun IT oo casri ah oo ardayda u fududeysawaxbarashadaiyocilmibarista.
5. Masaajid,garoommadaciyaaraha iyomaqaayad.

CUTUBKA 20.AAD: DEEQAHA WAXBARASHO

QODOBKA 84.AAD: MAAMULIDDA DEEQAHA WAXBARSHO

1. Wasaaraddaayaamas'uulkaahnidaaminta iyomaamuliddadeeqahawaxbarsho

QODOBKA 85.AAD: SHURUUDAHA BIXINTA DEEQAHA WAXBARSHO

Arday kasta oo doonayo inuu helo deeq waxbarsho waa inuu:

1. Kasoobaxaydugsi sarekunagudbeynatiijo loo baahan yahay.
2. Haystana warqadda asluub wanaagga
3. Haystaa qiimeynta iyo tasdiiqidda ay Wasaaraddu siisay shahaadadiisa, haddii uu ardaygukasoobaxeydugsisareeewaddankadebaddiisaah.
4. Kuguuleystoimtixaankaogolaanshahadeeqdawaxbarashada.

QODOBKA 86.AAD: WAAJIBAADKA SHAQAALAHA DEEQ WAXBARSHO LA SIIYEY

1. Ardayga ama shaqaalahadeeqdawaxbarasholoodiraywaxaa laga rabaa in uu waxbarshada ku soo dhamaysto muddada loo asteeyay, ayadoo markasataba la tixgalinaayo wixii daruuf ah ee la soo gudboonaada

2. Ardeyda ama shaqaalahadeeqdawaxbarasholoodiraywaxaalagajoojinkaraadeeqdawaxbarasho ee la siiyey,haddii aykucaddaatoxaaladahasoosocda:

    I. Inuu dembi ka galay dalka uu wax ka baranayay
    II. Inuu sabab la'aan dib uga dhaco xilligii ay Wasaaraddu u qabatay inuu ku soo dhammeystirto deeqda waxbarasho
    III. Inuu ku dhaco ama ay dhaafaan imtixaanaadka labo sano oo isku xigta
    IV. Qofka shaqaalaha ee loo diro deeq waxbarasho waxaa laga joojinayaa fasax laacageedka waxbarashada haddii uu si ula kac ah u sameeyo arrimaha kor ku xusan

QODOBKA 87.AAD: BAAHINTA DEEQDA WAXBARSHO

1. Wasaaraddawaxaakuwaajib ah inayogeysiisodadweynaha,cadadkadeeq waxbarshoaheelagahelaydibadda,dalalkabixiyay,iyo mudadaaysoconnaysodeeqdaas.

CUTUBKA 21.AAD: MAC'HADYADA FARSAMADA SAREQODOBKA 88.AAD: MAC'HADYADA FARSAMADA SARE

1.Machadyada farsamada sare waxaa geli kara ardeyda soo dhamaysatay dugsiyada sare, waxaana lagu nidaaminayaa si waafaqsan sharcigan iyadoo lagu maamulayo xeernidaamiye u gaar ah oo uu soo saaro Wasiirku

QODOBKA 89.AAD: MAC'HADKA TABABBARKA XIRFADAHA

Mac,hadyada tababarka xirfadaha waxaa lagu dhisayaa si wafaqsan sharcigan, waxaana lagu maamulayaa Xeernidaamiye u gaar ah oo uu soo saaro wasiirku

CUTUBKA 22.AAD: QODOBBADA QUBANAHA

QODOBKA 90.AAD: HAGIDDA SIYAASADDA EE WASIIRKA

Wasiirka wuxuu awood u leeyahay in uu:

1. Qaatogo'aankadhanahhay'adahawaxbarashadatacliintasare,kuwa Dawladda iyo kuwa gaarkaloo leeyahay, haddiiay xaaladdeg degah timaaddo
2. Soo saarowareegtoku socotodhammaanhay'adahawaxbarashada tacliintasare, kuwa Dawladda iyo kuwa gaarkalooleeyahay, si loofuliyosiyaasaddatacliinta sare
3. Go'aanka gaaroarrimahadeg degaah oo uu GuddigaTacliintaSareeeSoomaaliyeedka tala bixinwaayaan

QODOBKA 91.AAD: HAY'ADDAHA KHILAAFA SHARCIGAN

1. Lagama furikarodalka Jaamacadama Machadsareiyadoo aan Wasaaradda lagahaysan oggolaanshorasmiahoowaafaqsansharcigan.
2. Ku-xad-gudubkaqodobkaanfaqradiisa1aad,waxaa lagu muteysan karaa ganaaxlacageed amaseciqaabkale.

QODOBKA 92.AAD: TAYADA IYO AQOONTA BARAYAASHA JAAMACADDAHA

Lama shaqaaleyn karo Bare Jaamacadeed oo aan soo buuxin shuruudaha u degsan Guddiga Tacliinta Sare ee Soomaaliyeed.

QODOBKA 93.AAD: BURINTA

Waxaala burriyeysharcikasta ooaanla socon karin sharcigan iyo Xeer-nidaamiye kasta oonaanwaafaqsanaynSharcigan.

QODOBKA 94.AAD: DHAQANGALKA SHARCIGA

Sharcigani wuxuudhaqangalayaamarkauubaarlamaankaansixiyo,uunasaxiixoMadexwenaynaJFS, lagunasoosaarofaafinta rasmigaah.